

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir GÖKTAŞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Çocuk işçiliği, yalnızca bir çalışma hayatı sorunu değil; aynı zamanda yoksulluk, eğitimden kopuş, sosyal dışlanma ve çocuk hakları ihlallerinin en ağır biçimlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ile ILO sözleşmeleri uyarınca, çocukların bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini engelleyecek biçimde çalıştırılmaları açıkça yasaklanmıştır.

Buna karşın, son yıllarda artan hayat pahalılığı, gelir adaletsizliği, kayıt dışı ekonomi ve zorunlu göç gibi etkenler; çocukların eğitim hayatından kopararak erken yaşta çalışma yaşamına itilmesine neden olmaktadır. Özellikle tarım, sanayi, hizmet ve küçük ölçekli işletmelerde kayıt dışı ve güvencesiz biçimde çalıştırılan çocuk işçi sayısında kaygı verici bir artış yaşandığı kamuoyuna yansıyan veriler ve sivil toplum raporlarıyla dile getirilmektedir.

Çocuk işçiliğinin yaygınlaşması, yalnızca çocukların yaşam hakkını ve geleceğini tehdit etmekle kalmamakta; aynı zamanda iş kazaları, meslek hastalıkları ve ölümle sonuçlanan vakalarla toplum vicdanını derinden yaralamaktadır. Ayrıca mülteci statüsündeki çocukların ve "stajyerlik-çıraklık" adı altında çalıştırılan çocukların durumuna ilişkin denetim ve koruma mekanizmalarının yeterliliği de ciddi biçimde tartışma konusudur.

Bu kapsamda çocuk işçiliğinin boyutlarının, nedenlerinin ve denetim süreçlerinin şeffaf biçimde ortaya konulması; devletin önleyici ve koruyucu politikalarının etkinliğinin değerlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu Bağlamda;

- 1) Güncel verilere göre Ülkemizde "çocuk işçi" olarak nitelendirilen ve fiilen çalışan çocuk sayısı kaçtır?

Bu çocukların yaş gruplarına, cinsiyete ve illere göre dağılımı nedir?

- 2) Son yıllarda çocuk işçi sayısında gözlemlenen artışın;
Yoksulluk,
Eğitimden erken kopuş,
Kayıt dışı ekonomi
Ve mülteci nüfusu gibi faktörlerle ilişkisine dair Bakanlığınızca yapılmış bir analiz veya çalışma bulunmakta mıdır?
- 3) Son 5 yıl içerisinde, kayıt dışı çalıştığı tespit edilen 16 yaş altı çocuk sayısı kaçtır?
Bu tespitler hangi denetimler sonucu yapılmıştır?
- 4) Çocuk işçilerin çalıştırıldığı işkollarının tarım, sanayi, hizmet, inşaat, küçük imalat ve diğer sektörler itibarıyla sektörel dağılımı nasıldır?
- 5) Son 5 yıl içinde, çalıştığı sırada meydana gelen iş kazaları sonucu hayatını kaybeden çocuk işçi sayısı kaçtır?
Bu ölümler hangi sektörlerde ve hangi nedenlerle gerçekleşmiştir?
- 6) Bakanlığınıza bağlı denetim birimlerince yapılan incelemelerde, son 5 yılda mevzuata aykırı şekilde çocuk işçi çalıştırdığı tespit edilen işyeri sayısı kaçtır?
Bu işyerlerine hangi idari ve cezai yaptırımlar uygulanmıştır?
Uygulanan cezaların tekrar eden ihlalleri önlemede yeterli olduğu düşünülmekte midir?
- 7) Mülteci veya geçici koruma statüsünde olup, işgücüne dâhil edilen çocuk işçi sayısı kaçtır?
Bu çocukların kayıt dışı çalışma oranı nedir?
- 8) “Stajyerlik ve çıraklık” eğitimi kapsamında işgücüne dâhil edilen çocuk sayısı kaçtır?
Bu kapsamda çalıştırılan çocukların çalışma saatleri, ücretlendirme ve iş güvenliği denetimleri nasıl yapılmaktadır?